

MŰVELŐDÉSI ÉLETÜNK KRONIKÁJA

2008. május–június–július–augusztus

ELISMERÉSEK

❖ A sajtó napja alkalmából **Balogh Csaba**, az *igazi Kárpáti Igaz Szó* rovatvezetője a jogvédő szervek munkájának hiteles bemutatásáért *Mihajlo Fatula Díjban* részesült, **Dunda György** és **Horváth Sándor** főszerkesztő-helyetteseket a megyei tanács, **Magyar Tímea** rovatvezetőt a megyei egészségügyi főosztály, a lap más munkatársait az UMDSZ és a MÉKK elismerő oklevelével tüntették ki.

❖ Az Országos 56-os Vitézi Rend Dél-alföldi Törzskapitánysága az 500 éves Szent Ferenc szerzetesrend szegedi templomában ökumenikus szertartás keretében vitézzé avatta **Dupka György** közírót.

❖ **Bendász Dániel**, a Munkácsi Görög Katolikus Püspökség Beregszászi Magyar Esperesi Kerületének főesperese és **Nagy Béla**, a Kárpátaljai Református Egyház diakóniai osztályának vezetője *Kisebbségekért-díjban* részesült. A díjakat **Gyurcsány Ferenc** miniszterelnök adta át Budapesten.

❖ **Szuhán Andrást**, Bene község polgármesterét a Magyar Polgár mesterek VII. Világtalálkozóján *Ezüst Lánc Díjjal* tüntették ki.

❖ A Budapesten megrendezett nemzetközi gyermekfoci-torna alkalmából, többéves munkája elismeréseként az Aranycsapat Alapítvány *A Kárpát-medence Diáksporjtáért-díjjal* tüntette ki **Nagy Györgyöt**, a kárpátaljai diák bajnokság szervezőjét.

ESEMÉNYNAPTÁR

Május

❖ A Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium épületének falán emléktáblát helyeztek el a 10 évvel ezelőtt elhunyt **Kerényi Gyula**, a város neves szülőtte tiszteletére.

❖ A hagyományokhoz hűen Guton megrendezték a XVII. Gutti Pünkösdi Napokat.

❖ A Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház bemutatót tartott a Munkácson lezajlott IX. Et-no-Dia-Szféra Színházfesztiválon.

❖ Beregszászban a MÉKK szervezésében megemlékeztek **Dsida Jenő** költőről.

❖ A KMKSZ helyi alapszervezete és a Járási Ukrán–Magyar Kulturális Együttműködési Társaság magyar napot rendezett Rahón. Ugyanitt megtartották a szórványban élő magyar gyerekek szavalóversenyét.

❖ **Pál István Szalonna** és népzenei együttese nagy sikerű műsort adott Beregszászban és Visken.

❖ A munkácsi Szent Márton székesegyházban jótékonyági koncertet rendeztek.

❖ Hatodszor adták át a Hármashalom Alapítvány *Zrínyi Ilona-ösztöndíját*, amelynek célja a szórványvidéken dolgozó fiatal pedagógusok támogatása.

❖ A beregszászi főiskola vendége volt **Oláh János** költő, a *Magyar Napló* című folyóirat főszerkesztője, a *Kilencek* néven ismert alkotócsoport tagja.

❖ Ungváron képzőművészeti kiállítással egybekötött emlékkonferenciát rendeztek **Erdélyi Béla** festőművész tiszteletére.

❖ Az ungvári Domion Filmszínházban megtartották az ungvári járási műkedvelők hagyományos hangversenyét.

❖ A MÉKK több civil szervezet támogatásával a Reneszánsz Év programsorozat keretében Beregi Napokat rendezett az Ungvári Néprajzi Múzeumban.

❖ A Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatal Kutatók Szövetsége hetedszer rendezte meg az Ungvári Diáknapokat.

❖ *Az igazi Kárpáti Igaz Szó* szerkesztősége az Élő Újság programsorozat keretében a Nagypaládi Zeneművészeti Iskola vendégeként találkozott olvasóival.

Június

❖ Az UMDSZ Országos Elnöksége nyilatkozatban tiltakozott Ukrajna Oktatási Minisztériuma 461. sz. rendelete ellen, amelynek bevezetése többek közt a kárpátaljai magyar oktatási rendszer elsorvadásához vezetne. Hasonló nyilatkozatot fogadott el a Kárpátaljai Magyar Iskolaigazgatók Fóruma is.

❖ Az Ungvári Nemzeti Egyetem Tudományos Tanácsa döntése értelmében idén szeptember 1-től magyar kar nyílik az intézményben.

❖ Lembergi ukrán nacionalisták Ukrajna címerét és a szicsgárdistákat méltató emléktáblát helyeztek el a vereckei honfoglalási emlékművön. Az UMDSZ nyilatkozatban ítélte el a gyalázatos tettet és követelte a tettesek kézre kerítését, megbüntetését.

❖ A Német Hadisírgondozó Intézet szervezésében berlini tv-stáb és a II. világháborúban Ungváron elesett német katonák hozzátartozóinak egy csoportja kereste fel a MÉKK-székházat. **Dupka György**, a Közösség elnöke, a Szolyvai Emlékpark Bizottság titkára tájékoztatta a delegációt a Bercsényi úti Központi Magyar Katonatemetőről és javasolta, hogy az annak szomszédságában levő, megrongált német hadisírok megmentése érdekében az ungvári polgármesteri hivatal támogatásával állítsanak katonai emlékművet. Ezt követően a küldöttség a Szolyvai Emlékparkba látogatott, ahol **Vass István**, a Szolyvai Magyar Kulturális Szövetség elnöke ismertette az emlékhely történetét.

❖ A MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete szervezésében megalakult az

Ungvári Művészklub, amelynek örökös tiszteletbeli elnöke a közelmúltban elhunyt **Balla Pál**, társelnöke **Klisza János** és **Réti János**.

❖ A Trianoni Emléknapp alkalmából a MÉKK és a MÚKSZ nevében **Köszegehy Elemér**, **Horváth Sándor** és **Fuchs Andrea** Ungváron megkoszorúzta **Pósa Lajos** mártír újságíró sírját.

❖ **Spenik Ottó**, **Jenkovszky László**, **Lengyel Sándor**, **Tarics Zoltán** és **Lódár Vince** tudósok közreműködésével nyílt napokat tartottak vidékünk felsőoktatási és kutatóintézeteiben.

❖ Budapesten lezajlott a hagyományos ünnepi könyvhét, amelyen a Kárpátalján élő alkotók közül jelen volt **Pap Ildikó**, **Dupka György**, **Kovács Gábor** és **Lengyel János**, valamint a Magyarországra áttelepült **S. Benedek András**, **Füzesi Magda**, **Kovács Sándor**, **Pilipkó Erzsébet** és **Schober Ottó**.

❖ A Lembergi Magyarok Kulturális Szövetsége emlékkiállítását rendezett alapító elnöke, **Ilku Marion József** tiszteletére.

❖ A helyi KMKSZ-alapszervezet és a tantestület kezdeményezésével a Sárosoroszi Általános Iskola épületének falán felavatták a település szülőtte, **Halász Gyula** földrajzi író, nyelvész és tudós emléktábláját.

❖ A budapesti Hadtörténeti Múzeum és Intézet a Magyar Kőztársaság Ungvári Főkonzulátusával közösen **Hunyadi Mátyás** életét és történelmi jelentőségét bemutató kiállítást rendezett a munkácsi vár múzeumában.

❖ A Beregszászi Járási Tanács épületében kiállítás nyílt **Sín József**, a KMKSZ Beregszászi Járási Középszintű Szervezete elnökének fotóiból.

❖ Tizenkettedik alkalommal szervezett gyermeknapot a KMKSZ Tiszacsomai Alapszervezete.

❖ A beregszászi főiskolán **Koltai Gábor** *Trianon* című dokumentumfilmjének nyilvános vetítésével emlékeztek a magyarságot sújtó tragikus békekötésre.

❖ Ungváron sikeres koncertet adott a magyarországi Amadinda Ütöegyesítés.

❖ Az ugocsai Szőlősgyulán eperfesztivált rendeztek.

❖ A beregszászi főiskolán kiállítás nyílt az intézmény III-IV. évfolyamos diákjainak szötteseiből, festményeiből, csuhé- és rongybabáiból.

❖ **Dankó-Soltész Krisztina** festőművész egyedüli külföldiként meghívást kapott a Pilis Parkerdő Zrt. szervezte képzőművészeti alkotótáborba.

❖ A benei faluházban tárlat nyílt **Réti János** festőművész és grafikus munkáiból.

❖ Zászlóavatási ünnepséget tartottak Tiszapéterfalván és Nagypaládon. **Dupka György**, a Kárpátaljai Határmenti Önkormányzatok Társulásának titkára a címeres zászlókkal együtt ingyenes internetcsatlakozásról szóló igazolást adott át a Tiszahát öt magyar településének.

❖ A MÉKK támogatásával Bátyuban megrendezték a Kárpátaljai Népi Gyermekjátékok II. Fesztiválját.

Július

❖ Lezajlott a Kárpátaljai Könnyűzenei és Táncfesztivál, amelynek keretében megnyílt a Bereg Alkotóegyesület képző- és népművészeti munkáinak kiállítása.

❖ Az UMDSZ megkoszorúzta a Rákóczi-szabadságharc első győztes csatájának Tiszaújlak határában álló turalmadaras emlékművét, ahol **Zubánics László**, a szervezet Országos Tanácsának elnöke mondott ünnepi beszédet.

❖ Az Anyanyelvi Konferencia és a MÉKK közreműködésével Kisvárdán továbbképzést szerveztek kárpátaljai magyar óvodapedagógusok számára.

❖ A Kárpátaljai Megyei Néprajzi Múzeumban bemutatkozó jellegű kiállítás nyílt az Ungvári Képzőművészeti Főiskola diákjainak munkáiból.

❖ A MÉKK és az UNE történelem kara magyarországi és ukrainai történészek részvételével konferenciát szervezett a vereckei honfoglalási emlékmű, a magyar–szláv, ezen belül a magyar–ukrán történelmi kapcsolatok témakörében.

❖ Mezőkaszonyban a falunap alkalmával teleházat avattak a KMKSZ szervezésében.

❖ Tiszapéterfalván megrendezték a XIII. Ének-, Zene-, Néptánc- és Kézműves Tábort.

❖ Felsőszinevén a Pro Minoritate Alapítvány és a KMKSZ megrendezte a XVI. Kárpátaljai Nyári Szabadegyetemet, amelyet **Balog Zoltán**, a magyar Országgyűlés Emberi Jogi, Kisebbségi, Civil- és Vallásügyi Bizottságának elnöke nyitott meg.

❖ **Orosz Ildikó**, a KMPSZ elnöke részt vett a Finnugor Népek V. Világkongresszusán Hanti-Manszjszkban.

❖ Kétnapos hivatalos látogatásra Kijevbe érkezett **Sólyom László**, a Magyar Köztársaság elnöke, aki **Viktor Jucszenko** államfővel többek közt az ukrainai magyar oktatási rendszer megőrzéséről tárgyalt.

❖ A KMKSZ hagyományos rendezvényén több száz fős tömeg emlékezett a Rákóczi-szabadságharc dicső napjaira a tiszaujlaki turalmadaras emlékműnél, ahol **Seszták Oszkár**, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés elnöke, **Barta József**, a Nagyszőlősi Járási Tanács elnökhelyettese, **Ladislav Lecovics**, a Kárpátaljai Ruszinok Társaságának

elnöke és **Kovács Miklós**, a KMKSZ elnöke mondott ünnepi beszédet.

❖ A Rákóczi Szövetség Beregszászi Városi Szervezete és a BMKSZ Dolhán szervezett emlékünnepeket az 1703–1711-es szabadságharc tiszteletére.

❖ A beregszászi Európa Magyar Házban megnyílt **Harangozó Miklós** festőművész munkáinak tárlata, ugyanitt bemutatták az *Együtt* 2008/2. számát.

❖ Felavatták a vereckei honfoglalási emlékművet. Az ünnepségen többek közt részt vett **Bársony András**, a Magyar Köztársaság ukrainjai, **Dmitro Tkacs**, Ukrajna magyarországi nagykövete, **Oleg Havasi**, a megyei állami közigazgatás elnöke, **Tóth András**, a magyar Országgyűlés képviselője, **Szklavári Vilmos** főkonzul, **Gajdos István**, az UMDSZ elnöke, **Dupka György**, **Kincs Gábor** és **Kőszeghy Elemér**, az országos szövetség alelnökei.

❖ Tiszabökényben **Páva István** elnökletével megkezdte tevékenységét A Tiszaháti Kultúráért Alapítvány, amely feladatának tekinti az ősi magyar kultúra megőrzését és továbbadását.

❖ A Reneszánsz Év rendezvénysorozatának keretében, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete és más civil szervezetek összefogásával a Tiszapéterfalvai Képtárban kiállítás nyílt **Soltész Péter** és **Soltész Gabriella** festményeiből.

❖ A Tiszapéterfalvai Református Liceumban harmadszor rendezték meg a Kárpát-medencei fiatalok találkozóját.

❖ **Kenyeres Mária**, a MÉKK társelnöke közreműködésével nemzetközi ifjúsági mozgó olvasótábor rendeztek Magyarországon és Lengyelországban.

❖ Hosszú szünet után, *Kárpáti Magyar Krónika* címmel, **Kenyeres Mária** szerkesztésében ismét megjelent a MÉKK és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet hírlevele.

❖ Tiszapéterfalván megnyílt a MÉKK Munkácsy Mihály alkotótábor.

Augusztus

❖ A magyar–ukrán–román határ térségében fekvő Panyolán megrendezték a III. Határmenti Világzenei Fesztivált, amelyen vidékünket Dercen, Tiszapéterfalva és Nevetlenfalu képviselte.

❖ A Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház társulata a XXVI. Zsámbéki Színháztalálkozón bemutatta **Madách Imre** *Az ember tragédiája* című drámáját és **Bocaccio Dekameronját**.

❖ Tiszapéterfalva határában megrendezték a XV. Kárpátaljai Történelmi Jurtatábor.

❖ A KMPSZ Anyanyelvi Irka Tábor és Angol Nyelvi Bibliatábor szervezett Beregszászban.

❖ **Sólyom László**, Magyar Köztársaság elnöke részt vett a beregszászi Szent István-napi ünnepségen, amelynek alkalmával felavatta a főiskola felújított épületszárnyát.

A KMKSZ Benei Alapszervezete a helyi iskolában szervezett emlékünnepeket Szent István király tiszteletére.

Az ungvári várban **Molnár János** és **Béres István** római katolikus, **Héder János** református lelkész, **Szklavári Vilmos** főkonzul méltatta államalapító királyunk életművét. **Dupka György**, a MÉKK elnöke köszönetet mondott azoknak a ruszinoknak, ukránoknak és oroszoknak, akik kiállnak a magyar iskolarendszer mellett, végül a Credo verséneklő együttes és a Nagymarosi Férfikórus adott ünnepi műsort.

❖ A Kárpátaljai Népi Iparművészeti Múzeumban kiállítás nyílt **Hidi Endre** kerámiáiból, **Mihajlo Beleny** grafikáiból, **Magdaléna Puhlik-Beleny** olajfestményeiből és egy új, ígéretes tehetség, **Lőrincz Katalin** munkáiból.

- ❖ Ungváron, illetve Kijevben megjelent **Fuchs Andrea** grafikus és **Lőrincz Katalin** keramikus színes albuma.
- ❖ Kijevben bemutatták az **Erdélyi Béla** festőművész több mint 300 munkájának reprodukcióját tartalmazó albumot, amelynek összeállítója **Kovács Anton** ungvári képzőművész. A reprodukciókat **Lőrincz István** készítette, aki egyébként a MÉKK vállalkozói tagozatának társelnöke.
- ❖ A péterfalvai György-kastélyban megrendezték a Munkácsy Mihály Képzőművészeti Alkotótábor zárótárlatát. A tábor résztvevői egy-egy munkájukat felajánlották a Tiszapéterfalvai Képtárnak.
- ❖ Az *Irodalmi értékrendek, pályakezds, érvényesülés* mottó jegyében megrendezett XXXVI. Tokaji Íróttáborban **S. Benedek András** fõmunkatárs, **Vári Fábíán László** szerkesztõbizottsági elnök és **Dupka György** lapigazgató bemutatta az *Együtt* folyóiratot.
- ❖ A Bercsényi Miklós Alapítvány a Magyar Csodaszarvas Kulturális és Mûvelõdési Egyesülettel közösen a Homoki Általános Iskolában megrendezte az V. Drugeth Tehetséggonozó Tábor. Az alkotó fiatalok mûveit **Gortvay Erzsébet** irodalomtörténész, **Pap Ildikó** író és **Barzsó Tibor**, az *Együtt* olvasószerkesztõje értékelte.
- ❖ A Nagyszõlõsi Járási Honismereti Múzeumban kiállítás nyílt **Soltész Péter** festõmûvész munkáiból.
- ❖ Megjelent a *Tiszaháti Hírmondó* 5. száma.
- ❖ A Benei Faluházban kiállítást rendeztek **Klisza János** és **Klisza Krisztina** képzõmûvész alkotásaiból.
- ❖ A Kárpátaljai Magyar Mûvelõdési Intézet égisze alatt, **Kenyeres Mária** vezetésével folytatja tevékenységét a fiatalok Négy Égtáj irodalmi-mûvészeti stúdiója.
- ❖ A beregszászi Európa Magyar Házban megtartották a civil szervezetek és a történelmi egyházak képviselõinek tanácskozását a Szülõföld Alap Kulturális, Egyházi és Média Kollégiuma szeptemberi pályázati kiírásával kapcsolatos javaslatokról, a 2008 második felében esedékes támogatás összegének témakörök szerinti elosztásáról.
- ❖ A Kárpátaljai Magyar Ösztöndíj Tanács befejezte a különbözõ ösztöndíj-pályázatokat elbírálását.
- ❖ A viski tájházban kiállítás nyílt Réti János festõmûvész munkáiból, ugyanitt bemutatták a település szülõtte, **Becke József Lajos** költõ *átkozott szerepben* címû kötetét.

D. GY.

